

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про внесення змін до Положення про порядок видачі посвідчень
тракториста-машиніста»
(далі – проєкт постанови)

1. Мета

Проєкт постанови розроблено Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України з метою зменшення дефіциту трактористів-машиністів в аграрному секторі, який викликаний активним залученням останніх до лав Збройних Сил України, та необхідності забезпечення продовольчої безпеки держави.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

В умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України та запровадження правового режиму воєнного стану, забезпечення продовольчої безпеки держави та безперервне функціонування аграрного сектору набули стратегічного значення. Проте галузь стикається з критичним дефіцитом кваліфікованих кадрів, зокрема трактористів-машиністів, що зумовлено мобілізаційними процесами та міграцією населення.

Положенням про порядок видачі посвідчень тракториста-машиніста, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.04.1994 № 217 (далі – Положення), передбачено обов'язкове проходження особою, яка має намір отримати посвідчення тракториста-машиніста, повного курсу навчання відповідних закладах освіти, що потребує значного часового та фінансового ресурсу.

За інформацією представників аграрної галузі така вимога істотно поглиблює кадровий дефіцит трактористів-машиністів в аграрному секторі. Особливо гостро це відчувається у періоди виконання польових робіт.

Водночас особи, які вже мають національне посвідчення водія (крім легких транспортних засобів категорій А, А1, В1), фактично володіють базовими знаннями правил дорожнього руху та навичками керування технікою, основами експлуатації транспортного засобу та правилами безпеки. Надання можливості таким особам не проходити повний курс навчання, а скласти екстерном іспити для перевірки наявності навичок керування сільськогосподарською технікою дозволить суттєво спростити процедуру отримання ними посвідчень тракториста-машиніста для роботи на спеціалізованій сільськогосподарській техніці.

Ураховуючи зазначене, з метою швидкого поповнення трактористами-машиністами вакантних посад, що у свою чергу забезпечить дотримання агротехнічних строків при вирощуванні сільськогосподарських культур, виникла необхідність у запровадженні спрощеної процедури отримання посвідчення тракториста-машиніста, яка полягає у звільненні від обов'язкового навчання в закладах професійної освіти та запровадженні

складання іспитів (теоретичного для перевірки знань правил дорожнього руху та практичного з навичок керування) екстерном для осіб, які мають національне посвідчення водія України на право керування транспортними засобами (крім категорій А, А1, В1).

3. Основні положення проекту акта

Проектом постанови передбачається внесення зміни до Положення, якими пропонується передбачити, що на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, а також протягом 90 днів з дня його припинення чи скасування особи, які мають національне посвідчення водія України на право керування транспортними засобами (крім категорій А, А1, В1), матимуть право отримати посвідчення тракториста-машиніста категорій А1, А2, В1, В2, В3 без проходження навчання за умови складання ними екстерном іспитів з правил дорожнього руху і практичних навичок керування машинами.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють:

Закони України «Про дорожній рух» та «Про систему інженерно-технічного забезпечення агропромислового комплексу України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 02.04.1994 № 217 «Про затвердження Положення про порядок видачі посвідчень тракториста-машиніста».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація постанови не потребує фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови не потребує проведення публічних консультацій з громадськістю

Проект постанови не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проекті постанови відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;

впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Прийняття постанови дозволить у найкоротші терміни залучити до весняно-польових та збиральних робіт осіб, які мають водійський досвід, що мінімізує ризики зриву аграрного сезону та сприятиме забезпеченню сільськогосподарських товаровиробників трактористами-машиністами та підтриманню продовольчої безпеки держави.

Вплив реалізації постанови на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Суб'єкти господарювання	Позитивний	Зменшення дефіциту трактористів-машиністів в аграрному секторі
Держава	Позитивний	Забезпечення продовольчої безпеки держави та безперебійне функціонування аграрного сектору

Міністр економіки, довкілля та
сільського господарства України
_____ 2026 р.

Олексій СОБОЛЕВ